

**Česká školní inspekce
Liberecký inspektorát
Masarykova 801/28, 460 01 Liberec**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

ČŠIL-406/24-L
Sp. zn. ČŠIL-S-78/24-L

Název	Základní škola, Liberec, ul. 5. května 64/49, příspěvková organizace
Sídlo	5. května 64/49, Liberec I-Staré Město, 460 01 Liberec
E-mail	info@zs5kveten.cz
IČO	65 642 376
Identifikátor	600 080 285
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Iveta Rejnartová
Zřizovatel	Statutární město Liberec
Místo inspekční činnosti	5. května 64, Liberec Masarykova 400, Liberec
Inspekční činnost na místě	9. 4. 2024 – 12. 4. 2024

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání naplňování školních vzdělávacích programů a jejich souladu s právními předpisy, případně s rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Inspekční činnost vykonaná podle § 174 odst. 6 školského zákona.

Charakteristika

Základní škola, Liberec, ul. 5. května 64/49, příspěvková organizace (dále „škola“) vykonává činnost základní školy, školní družiny (dále „ŠD“) a školní jídelny-výdejny. Nejvyšší povolené počty jsou 650 žáků v základní škole, 250 žáků ve školní družině. Stravování je zajištěno pro 650 žáků ve školní jídelně-výdejně.

Ve škole se k datu inspekční činnosti vzdělávalo ve 27 třídách prvního a druhého stupně 616 žáků, z nich 193 v devíti Montessori třídách. Škola evidovala 74 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (dále „SVP“), 89 žáků s odlišným mateřským jazykem, 51 žáků z odlišných sociokulturních podmínek a pět žáků vzdělávaných v zahraničí. V deseti odděleních ŠD se vzdělávalo 238 účastníků.

Tradicí je výuka cizího jazyka od prvního ročníku. Nabídka Montessori vzdělávání poskytuje alternativu pro individualizaci výuky po celou dobu povinné školní docházky.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka školy uplatňuje ve funkci své dlouhodobé odborné a řídicí zkušenosti, zpracovala koncepci rozvoje školy, která vychází z aktuálního stavu a z rozboru silných a slabých stránek školy. Klade si za cíl vést žáky k celoživotnímu učení a budovat pozitivní klima školy, podporou prosociálního chování učí vzájemné komunikaci a toleranci žáky z různých sociokulturních podmínek. Ředitelka efektivně delegovala část svých pravomocí na své zástupce a vedoucí vychovatelku, řízení školy je výsledkem týmové práce.

Efektivní vstřícná komunikace vedení školy vůči kolegům se odráží ve stabilitě pedagogického sboru, složeného převážně ze zkušených pedagogických pracovníků s požadovanou odbornou kvalifikací. Vedení školy poskytuje pedagogům pravidelnou zpětnou vazbu o jejich práci na základě hospitační činnosti, prostor pro zlepšení je v systematickém sledování zlepšování pedagogického procesu ve směru nastavených kritérií. Pedagogové si vytvářejí plány osobního rozvoje, které jsou podkladem pro realizaci dalšího vzdělávání s ohledem na potřeby školy. Důraz je kladen na studium ke splnění kvalifikačních předpokladů. Aktuálním tématem je práce s heterogenní třídou a se žáky s poruchami chování, část pedagogů se v této oblasti vzdělává. Erudici vedoucích pracovníků školy zvyšuje vzdělávání v oblasti managementu, řízení lidských zdrojů a školské legislativě. Aktivní spolupráce pedagogů zahrnuje vzájemné hospitace, využívání tandemové výuky i sdílení připravených materiálů. Podporu začínajícím poskytují uvádějící učitelé, metodické orgány i vedení školy. Jako fakultní škola Technické univerzity Liberec se podílí na přípravě budoucích pedagogů a získává absolventy do svých řad. Otevřená komunikace všech účastníků pedagogického procesu a vstřícnost vůči žákům a jejich zákonným zástupcům spoluvytváří příznivé prostředí pro vzdělávání.

Silnou stránkou školy je systematická práce týmu školního poradenského pracoviště. Funkční spolupráce všech členů tohoto pracoviště s pedagogickým sborem a vedením školy probíhá na pravidelných společných poradách. Rozdělení jednotlivých kompetencí je promyšlené a účelné. Výchovná poradkyně systematicky informuje učitele o potřebách žáků se SVP, koordinuje uplatňování doporučení školských poradenských zařízení a společně s kariérovou poradkyní dbá na motivaci žáků při volbě budoucí profese. Nastavená podpůrná opatření jsou v součinnosti s vyučujícími a školskými poradenskými zařízeními pravidelně vyhodnocována a optimalizována pro zkvalitňování vzdělávání žáků. Školní speciální pedagogové cíleně spolupracují s vyučujícími na posílení pozitivních vztahů mezi vrstevníky, zejména v rámci třídnických hodin. Zajišťují diagnostiku žáků

se SVP, prevenci specifických vzdělávacích obtíží, reedukaci a individuální intervence. Školní metodici prevence cíleně plánují a organizují preventivní aktivity pro třídní kolektivy v oblasti rizikového chování, zaměřené např. na prevenci šikany, užívání návykových látek nebo řešení psychických a vztahových problémů. Dlouhodobé programy jsou realizovány ve spolupráci s externími poskytovateli. Klima školy je pravidelně vyhodnocováno pomocí dotazníkového šetření, na výsledky reaguje vedení školy opatřeními v rámci jednotlivých tříd, projevy rizikového chování mezi žáky různých tříd druhého stupně se zcela eliminovat nedaří. Školní terapeut poskytuje psychickou pomoc žákům, jejich zákonným zástupcům i pedagogům. Spolupráci mezi zákonnými zástupci, žákem a školou napomáhají hojně využívané komunikační koutky pro řešení aktuálních výchovných a vzdělávacích záležitostí.

Ekonomickou stabilitu školy a tím zabezpečení výchovně vzdělávacího procesu i provozu se daří zajistit především na základě získaných finančních prostředků z různých dotačních titulů. V ostatních zdrojích se charakteristicky odráží zapojení školy do projektů spolufinancovaných zejména prostřednictvím evropských fondů, ale i projektů krajských a městských. Ty se propisují do výchovně vzdělávacího procesu v materiálním vybavení, dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, posílením pracovních pozic školského poradenského pracoviště, v oblasti prevence rizikového chování i v podpoře volnočasových aktivit žáků včetně letních táborů. Pozitivně se v podmínkách pro výchovu a vzdělávání žáků odráží zřejmý zájem zřizovatele, což dokládá jeho značná finanční podpora směřující nejen k zajištění provozu a materiálního zabezpečení, ale i k cílené rekonstrukci, renovaci a modernizaci stávajících školních budov včetně jejich okolí. Kromě kmenových tříd se žáci vzdělávají i v odborných učebnách např. přírodovědné učebně, informatiky, mechatroniky, jazykových učebnách, hudebně, cvičné kuchyňce. K výuce tělesné výchovy slouží škole vlastní tělocvična, zrcadlový sál i sportovní hala střední školy stavební v sousedství. Sportovní hřiště je v současnosti v rekonstrukci, využíván je stadion v majetku města. Žáci mají k dispozici ergonomicky vhodný žákovský nábytek. Činnost jednotlivých oddělení ŠD probíhá v kmenových třídách. ŠD využívá i ve vlastní prostory, venkovní aktivity jsou realizovány v areálu školy s herními prvky i v blízkém okolí.

Vedení školy intuitivně vnímá bezpečnost a ochranu zdraví žáků jako jednu ze svých priorit. Podmínky k zajištění bezpečnosti jsou stanoveny ve školním řádu a vnitřních řádech, v provozních řádech odborných učeben i v pokynech při mimoškolních akcích a žáci jsou s nimi na začátku i v průběhu školního roku seznamováni. Možná bezpečnostní rizika jsou pro školu neustálým procesem, jsou školou identifikována, analyzována, hodnocena a následně odstraňována nebo přijímána opatření k jejich eliminaci. Případné úrazy žáků jsou evidovány a záznamy o úrazech zpracovávány. Veškeré vstupní prostory jednotlivých pracovišť školy jsou zajištěny proti vniknutí cizí osoby elektronickými systémy.

Škola směřuje žáky ke zdravému životnímu stylu nejen dostatečnou nabídkou sportovních, pohybových a volnočasových aktivit, ale také podporou zásad zdravého stravování zapojením do projektů ke zlepšení vhodných stravovacích návyků jako jsou např. ovoce a zelenina do škol, mléko do škol a zapojením do projektů k zajištění obědů pro všechny žáky.

Hodnocení průběhu vzdělávání

V hospitovaných hodinách panovala vlídná atmosféra a vzájemná důvěra mezi žáky a pedagogy, která podporovala rozvoj tolerance, schopnost vzájemné inspirace a spolupráce. Vzdělávací cíle byly nastavovány s ohledem na vzdělávací pokrok žáků, učitelé projevovali zájem o jejich vzdělávání. Žáci prokazovali standardní znalosti, pedagogové efektivně

poskytovali specifickou podporu jednotlivým žákům, aby dosáhli jejich zapojení do výuky. Hojně byly účelně využívány názorné pomůcky. Při přesunu na tělesnou výchovu, probíhající na atletickém stadionu, byli žáci vedeni k bezpečnému chování.

V hospitovaných hodinách klasických tříd prvního stupně vyučující stanovovali vzdělávací cíle hodin, které korespondovaly s obsahem probírané látky. Výuka byla většinou vedena v příjemné a podnětné pracovní atmosféře, bez rušivých vlivů či kázeňských problémů. Žáci respektovali třídní pravidla, měli zažitě pracovní návyky a otevřeně komunikovali s učiteli. Efektivní bylo využívání informačních a komunikačních technologií žáky k procvičování učiva s okamžitou zpětnou vazbou a pro samostatné vyhledávání informací. Žáci přirozeně spolupracovali a diskutovali ve skupinách či dvojicích, dokázali prezentovat svoji práci. Vyučující dbali na důkladné procvičování a upevňování klíčových poznatků. Asistenti pedagoga efektivně poskytovali podporu žákům se SVP, často i ostatním žákům třídy, při zvládání pro ně obtížných úkolů. V předmětech výchovného zaměření byli žáci vedeni k estetickému cítění, kreativitě a příznivému sebepojetí. Zařazování mezipředmětových vazeb mj. posilovalo vztah k ochraně přírody. Závěrečné zhodnocení výuky probíhalo pravidelně, s využitím formativního hodnocení.

Navštívená výuka klasických tříd na druhém stupni měla rozdílnou úroveň. V části hodin byla výrazně podporována odpovědnost žáků za vlastní učební pokrok a schopnost vzájemně spolupracovat. Účelné využití digitálních technologií pro individualizaci výuky umožňovalo každému žákovi pracovat vlastním tempem a dosáhnout tak osobního maxima. Výjimečně bylo zaznamenáno žákovské hodnocení práce spolužáka podle předem stanovených kritérií. Motivačně působila efektivní párová práce s měřicími přístroji a názornými pomůckami pro snazší pochopení probíraných jevů. Menší prostor pro aktivní zapojení žáků poskytovala hospitovaná výuka vedená čistě frontálním způsobem, bez žákovské reflexe. Závěrečné hodnocení se v části hodin omezovalo na jednoduché shrnutí probrané látky učitelem, neverbální vyjádření žáků palcem ruky nebo písemné zhodnocení proběhlé hodiny jako zpětná vazba pro učitele, bez efektivní žákovské reflexe vlastního učebního pokroku. Výuka angličtiny probíhala v cílovém jazyce s maximální motivací k práci.

Výchovně vzdělávací cíle Montessori vzdělávání přirozeně podporovaly celostní rozvoj osobnosti. Pedagogové vedli žáky osobním příkladem ke vzájemnému respektu a efektivní spolupráci. Vzdělávání probíhalo ve věkově smíšených třídách, tzv. trojročí. Obsah učiva i volba pedagogických metod směřovaly k zapojení všech žáků pro individuální rozvoj jejich dovedností a schopností. Žáci byli vedeni k samostatnosti, spontánní tvořivosti a kritickému myšlení. Vhodná motivace podporovala zdravé sebevědomí, sebedůvěru a odpovědnost za vlastní vzdělávání. Žáci měli možnost výběru činností, vhodně byly rozvíjeny komunikační, sociální a pracovní kompetence. Reflexe vlastního učebního pokroku byla přirozenou součástí výuky. V době inspekční činnosti probíhaly žákovské konference, podporující rozvoj komunikačních dovedností i schopnost vzájemného hodnocení žáků.

V průběhu sledovaného zájmového vzdělávání byla patrná vysoká funkčnost nastavené organizace činností a spolupráce všech oddělení ŠD včetně spolupráce s učiteli běžných i alternativních tříd. Zvýšený důraz byl kladen na zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků. Pro naplnění cílů zájmového vzdělávání vychovatelky účelně zařazovaly tematicky zaměřené i spontánní činnosti, dostatek času byl věnován hrám, odpočinku a venkovním pohybovým aktivitám. Příjemná atmosféra a vhodná motivace žáků podporovaly jejich aktivitu, rozvíjely tvořivost, fantazii i estetické cítění. Komunikace mezi účastníky a vychovatelkami byla vstřícná, se vzájemným respektem a dodržováním společně nastavených pravidel. Žáci mezi sebou otevřeně komunikovali, spolupracovali, vzájemně

se povzbuzovali, byli vynalézaví. Došlo na průběžnou zpětnou vazbu, vrstevnické hodnocení i vyhodnocování jednotlivých činností.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Spolupráce s mateřskými školami v okolí a nabídka adaptačního programu Předškoláček podporuje plynulý přechod dětí do základního vzdělávání.

Úspěšnost žáků v průběhu školního roku i v jednotlivých klasifikačních obdobích škola pravidelně sleduje. Podrobné rozборы prospěchu a chování jsou projednávány na jednáních pedagogické rady. K hodnocení využívají učitelé klasických tříd běžné evaluační nástroje založené na pozorování žáka a uplatňování různých forem ústního a písemného zkoušení. V Montessori třídách je využíváno slovní hodnocení, žáci průběžně vytvářejí portfolia a diskutují o svém učebním pokroku s průvodci vzděláváním. Zákonní zástupci získávají informace o prospěchu a chování svých dětí průběžně prostřednictvím školního informačního systému, na prvním stupni i žákovské knížky, na třídních schůzkách a při osobních jednáních. Takto nastavený způsob umožňuje škole řešit vzdělávací a výchovné problémy bez zbytečného odkladu.

Péče o žáky se SVP probíhala systematicky. Nadstandardní podpora byla zajištěna v oblasti duševního zdraví. Známkou dobré práce školního poradenského pracoviště v oblasti kariérového poradenství je, že téměř všichni žáci byli přijati na obor své první volby.

K zajištění dobrých vzdělávacích výsledků realizuje škola řadu opatření (doučování, ukrajinská asistentka, dělení tříd devátého ročníku na český jazyk a matematiku, tandemová výuka). Žákům z rodin ve složité životní situaci pomáhá získávat finanční prostředky pro jejich zapojení do školních i volnočasových aktivit, tím i zvýšit jejich zapojení do kolektivu vrstevníků. Ve školním roce 2022/2023 nebyli ve škole neprospívající žáci, mezi kázeňskými opatřeními převažují pochvaly. Sníženým stupněm z chování bylo hodnoceno přibližně 1 % žáků, a to za vysoké neomluvené absence. V oblasti prevence vysokých absencí spolupracuje vedení školy se školním poradenským pracovištěm, se zákonnými zástupci žáků, s odborem sociálně právní ochrany dětí i s Policií ČR. Absolventi pokračují ve studiu na všech typech středních škol, žáci odcházejí i na víceletá gymnázia.

Individuální zájmy a talent žáků jsou rozvíjeny prostřednictvím vědomostních soutěží, olympiád, soutěžních i nesoutěžních sportovních aktivit. Úspěchy slaví na krajské i republikové úrovni (např. Bobřík informatiky, recitační soutěž). Podporu ekologické výchovy představuje zapojení školy do třídění odpadů nebo spolupráce se středisky ekologické výchovy. Podnětná je spolupráce se sousední střední průmyslovou školou (technické vzdělávání v odborných dílnách), s kulturními institucemi i poskytovateli služeb školám (Maják, AV Media apod.). Výchovu k hodnotám demokratické společnosti prostřednictvím aktivního zapojení žáků do chodu školy nabízí činnost školního parlamentu. Prosociální chování je posilováno prostřednictvím různých prožitkových aktivit, projektových dnů a vícedenních pobytových kurzů.

Na výuku v Montessori třídách jsou děti a jejich zákonní zástupci efektivně připravováni před zahájením školní docházky, kromě spolupráce s Montessori mateřskou školou realizuje škola vlastní přípravný kurz pro předškolní děti a umožňuje jejich zákonným zástupcům osobní účast ve výuce. Výuka je přirozeně provázána s realizací exkurzí a pobytových akcí, podporujících současně rozvoj pracovních a sociálních kompetencí žáků. Zajištění specifických nároků Montessori tříd podporuje Spolek rodičů a přátel Montessori Liberec.

K rozvoji specifických zájmů, dovedností a nadání žáků např. v oblasti pohybové, umělecké a robotiky má pozitivní vliv také jejich zapojení do zájmových útvarů organizovaných ŠD. Tradičně ŠD realizuje pobytové a příměstské tábory. Výsledky zájmového vzdělávání jsou systematicky sledovány a vyhodnocovány. Příkladně jsou prezentovány například účastníky zájmového útvaru robotiky ve videích na webových stránkách školy, v Galerích na plotě, na veřejných vystoupeních.

Významná je i spolupráce s městem a se školskou radou, zejména v oblasti plánování dalšího rozvoje školy.

Závěry

Vývoj školy

- Nejvyšší povolený počet žáků byl navýšen na 650, vzrostl počet žáků školy.
- Vzrostl počet Montessori tříd, vzdělávání probíhá od prvního do devátého ročníku.
- Proběhla rozsáhlá rekonstrukce obou budov školy, třídy byly nově vybaveny nábytkem.
- Vedení školy bylo rozšířeno o dva zástupce ředitelky školy, školní poradenské pracoviště bylo doplněno o specializované pracovníky.

Silné stránky

- Efektivní vstřícná komunikace vedení školy vůči kolegům a jasně stanovená pravidla organizace se odráží v příznivých personálních podmínkách. (1.1)
- Specifikem školy je nabídka Montessori vzdělávání po celou dobu povinné školní docházky. (1.2)
- Pedagogové sdílejí výukové materiály a poskytují si efektivní vzájemnou zpětnou vazbu k výuce. (3.3)
- Školní poradenské pracoviště koordinuje účelně svou činnost s vedením školy a všemi pedagogickými pracovníky a poskytuje žákům a jejich zákonným zástupcům odborné služby. (6.1)
- Neformálním partnerem pro vedení školy je dobře vedený žakovský parlament. (6.3)

Školní družina

- Nadstandardní podporu komplexního rozvoje osobnosti žáků představuje nabídka volnočasových aktivit školní družiny, včetně příměstských a pobytových táborů. (6.3)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Poskytovat žákům nmožnost výběru úloh různé kognitivní náročnosti.
- Častěji využívat vzájemné žakovské hodnocení podle předem nastavených kritérií.
- Důsledněji u žáků podporovat schopnost efektivní reflexe vlastního učebního pokroku.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina z 11. 11. 2009, účinná od 1. 11. 2009
2. Jmenování na vedoucí místo ředitelky Základní školy, Liberec, ul. 5. května 64/49, příspěvková organizace, ze dne 3. 6. 2020, s účinností od 1. 8. 2020
3. Souhrnné doklady pro hodnocení finančních podmínek školy
4. Souhrnné doklady pro hodnocení bezpečnosti a ochrany zdraví žáků
5. Personální dokumentace pedagogických pracovníků (vzorek)
6. Zápisy z pedagogické rady ve školním roce 2023/2024, ke dni inspekce
7. Dlouhodobá koncepce rozvoje školy ZŠ Liberec, ulice 5. května, ze dne 1. 9. 2023
8. Školní řád, platný od 1. 9. 2020
9. Výroční zpráva o činnosti školy, za školní rok 2022/2023
10. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání Delfin č.j. ZŠU5K/0462/2018, platný od 1. 9. 2018
11. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání Delfin č.j. ZŠU5K/0462/2018 – dodatek č. 3, platný od 1. 9. 2019
12. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Dítě je tvůrcem sebe sama“ č.j. ZŠU5K/0463/2018, platný od 1. 9. 2018
13. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Dítě je tvůrcem sebe sama“ č.j. ZŠU5K/0463/2018 - dodatek č. 1 a 2, platný od 1. 9. 2020
14. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Dítě je tvůrcem sebe sama“ č.j. ZŠU5K/0463/2018 - dodatek č. 4, platný od 25. 10. 2023
15. Zásady domácí přípravy žáků na vyučování, platné od 25. 10. 2023
16. Souhrnná dokumentace školního poradenského pracoviště (vzorek)
17. Souhrnná dokumentace zájmového vzdělávání, ve školním roce 2023/2024
18. Třídní knihy základní školy, školní rok 2023/2024 (vzorek)
19. Rozvrhy hodin, platné ve školním roce 2023/2024
20. Školní matrika, vedená ve školním roce 2023/2024 elektronická forma (vzorek)
21. Zápisy z jednání školské rady, školní rok 2023/2024
22. Inspekční zpráva č.j. ČŠIL-134/18-L, ze dne 14. 3. 2018
23. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení <https://rejstriky.msmt.cz>, ke dni 27. 3. 2023
24. Webové stránky školy na adrese www.zs5kveten.cz

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete prostřednictvím datové schránky (g7zais9), a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Romana Jůnová, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Štěpánka Martinková, školní inspektorka

PhDr. Tomáš Beneš, školní inspektor

Mgr. Jana Polanecká, školní inspektorka

Ing. Andrea Trejtnarová, kontrolní pracovnice

6. 5. 2024